

Jistící stanoviště

- Použité zdroje:
 - Metodika HO Šakal
 - www.lezec.cz
 - www.petzl.com
 - info@hudy

Vypracoval: Tomáš Matějka

- **OBSAH:**

- Jistící stanoviště.....snímek
3
- Budování štandů.....
snímek 4
- Anglosaský způsob.....snímek
5
- Německý způsob.....
..snímek 6
- Dračí smyčka.....
..snímek 7
- Rady na štandy.....
.snímek 10
- Síly rozkládající se na štandu.....snímek
14
- Jištění na štandu.....snímek
15
- Přímé jištění.....
.snímek 15
- Nepřímé jištění.....
..snímek 17
- Přímé jištění ve stěnovém štandu.....snímek 18
- Nepřímé jištění ve stěnovém štandu.....snímek 20

Jistící stanoviště - štand

ŠTAND = ostrůvek jistoty – spojení těchto slov nám shrnuje všechny nároky, které klademe na štand. Štand nám musí dát absolutní jistotu. Tato tužba je oprávněná, neboť selhání znamená fatální chybu a pád celého lanového družstva.

Budování štandů

Jistící stanoviště ("štand") je mnohdy žádoucí mít ukotvené na dvou nebo i více jistících bodech. Jednotlivé jistící body se vzájemně propojí smyčkou, proto název propojovací smyčka. Do propojovací smyčky se cvaká jistící pomůcka.

Proč víc jistících bodů???

Jsou především dva důvody:

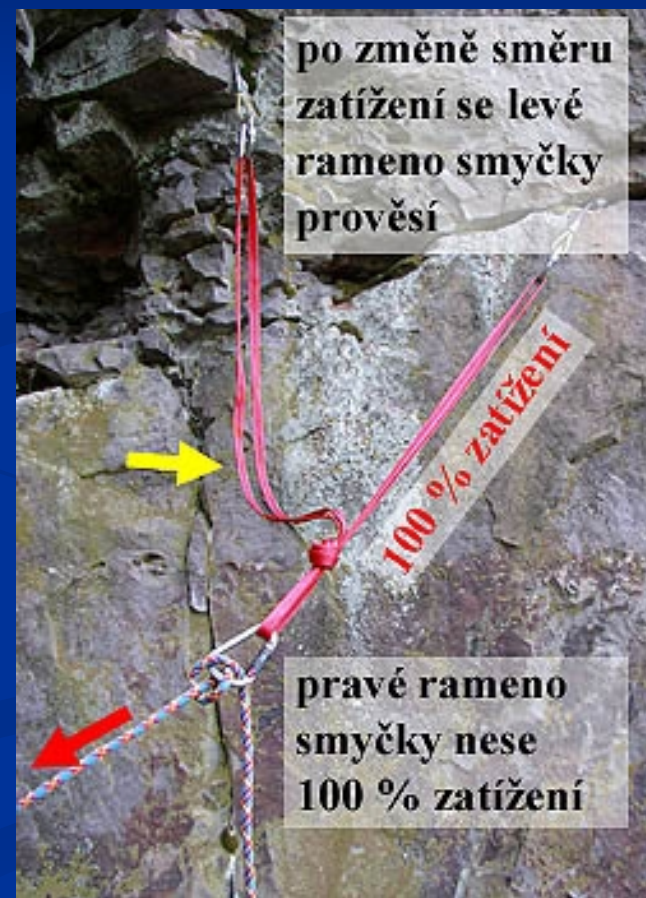
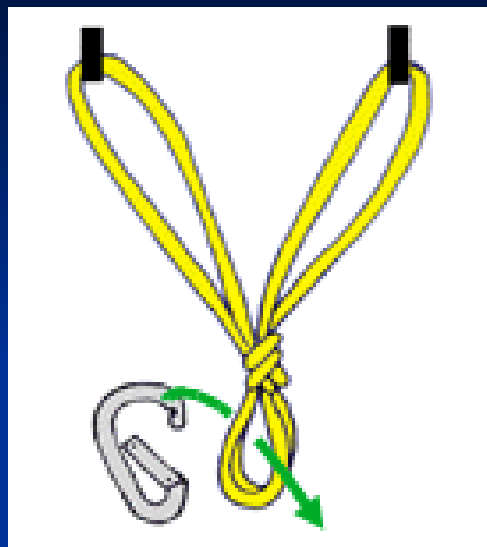
- 3) zálohování jištění; když se jeden jistící bod vytrhne, tak se štand nezřítí do propasti, ale ještě pád zachytí druhý jistící bod.
- 2) rozložení síly; pokud je štand rozumně udělaný, tak každý jeden jistící bod nese méně síly, než kdyby byl použit samotný; toto je velmi výhodná vlastnost do lámavé skály, snižuje se pravděpodobnost, že bude celý štand ze skály vyrván.

Existují tři nepoužívanější způsoby:

- anglosaský
- Německý
- Dračí smyčka – NOVÝ a podle výzkumů nejlepší

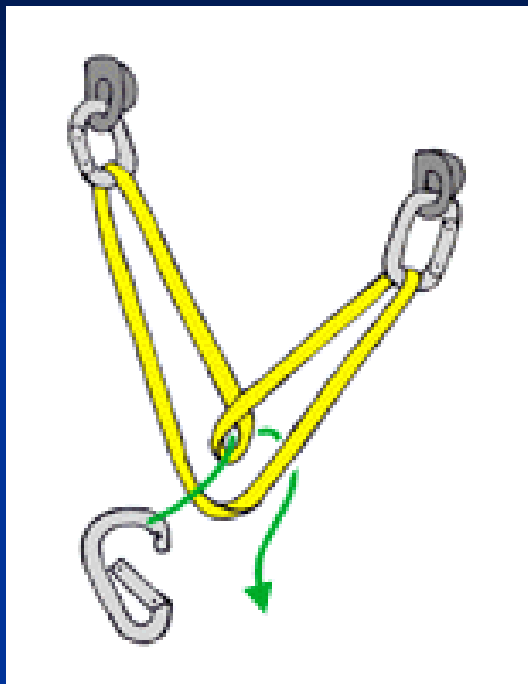
Anglosaský způsob

Pro sestrojení předpokládejme dva jistící body

Německý způsob

Pro sestrojení předpokládejme dva jistící body

Dračí smyčka

**<TOTO DO NÝTU –
karabinou, nebo lodní
smyčkou**

Zálohovat, zálohovat, zálohovat

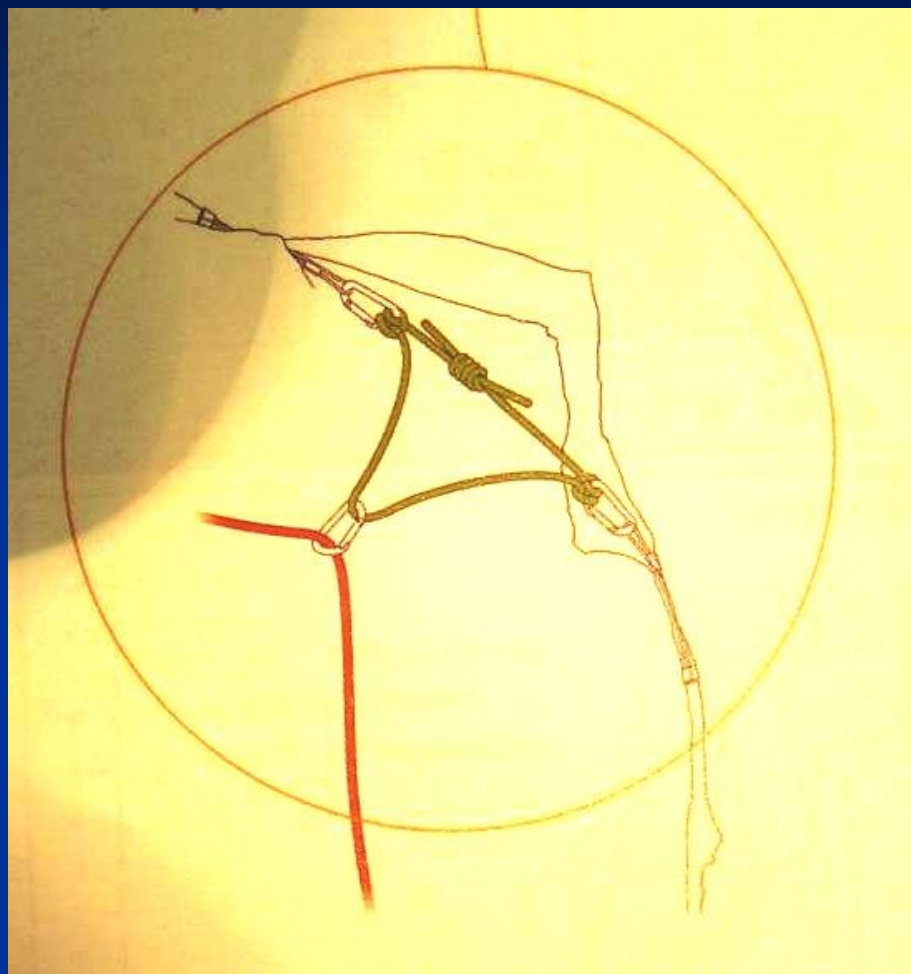

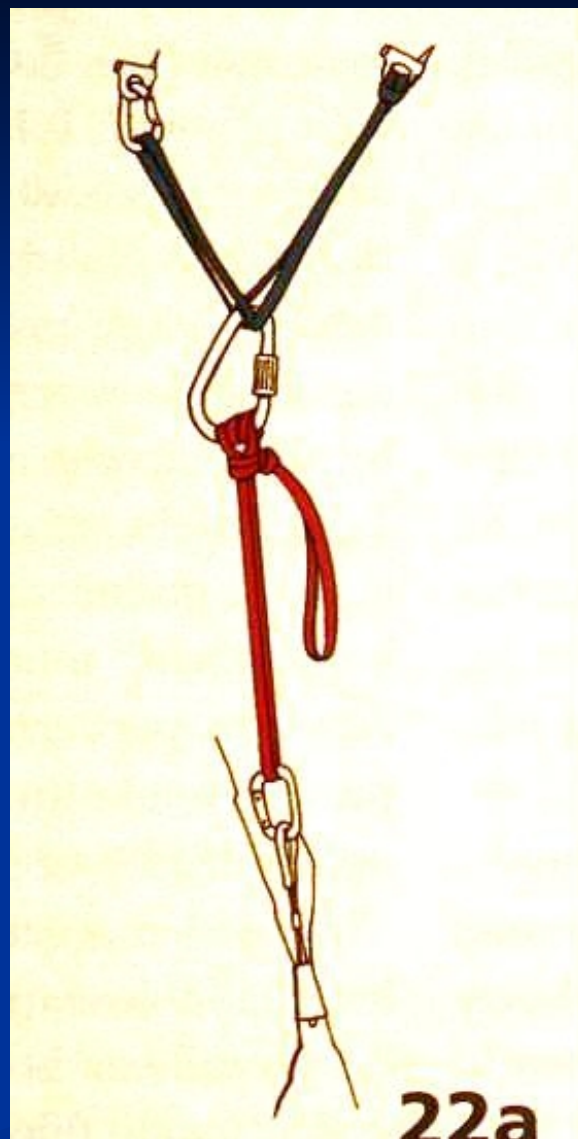
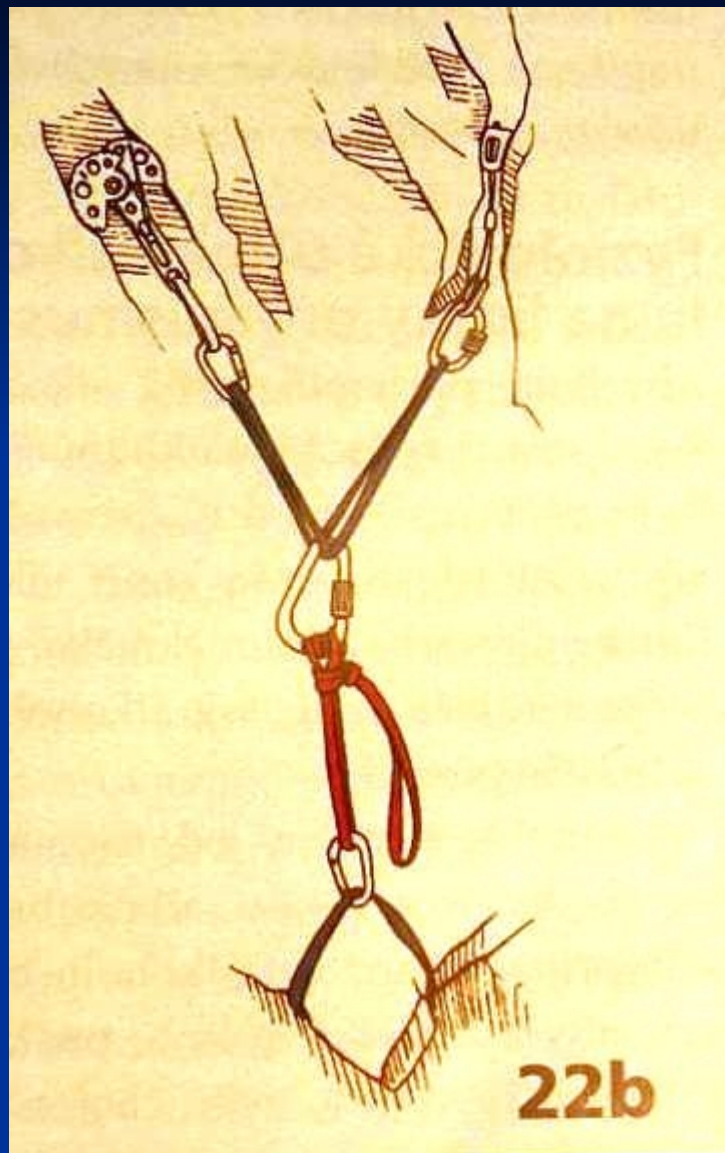
NE ! Špatně !
Jistící body jsou zatěžovány
v nevhodném směru.

Rady na štandy

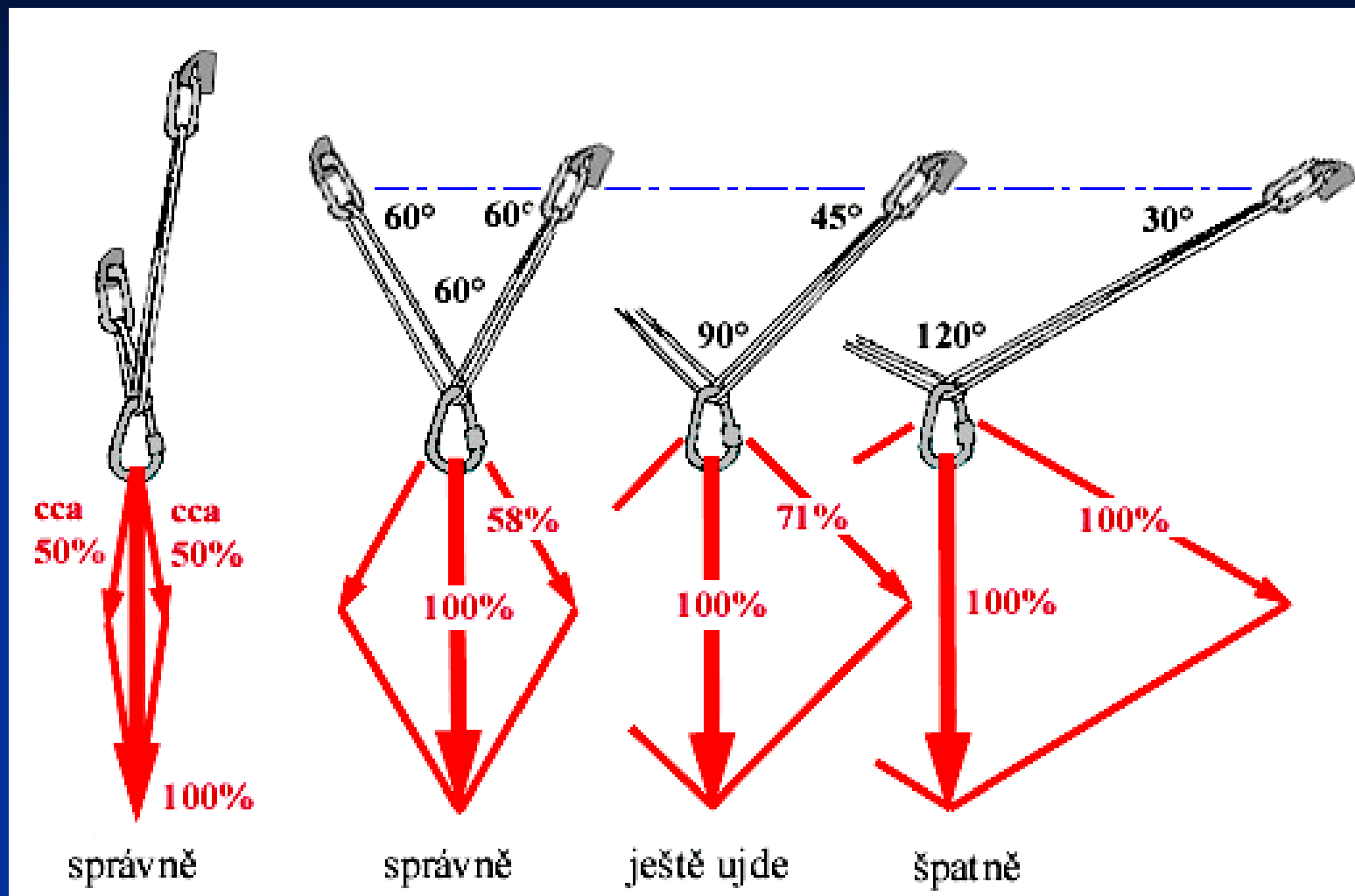

Síly rozkládající se na štanďu

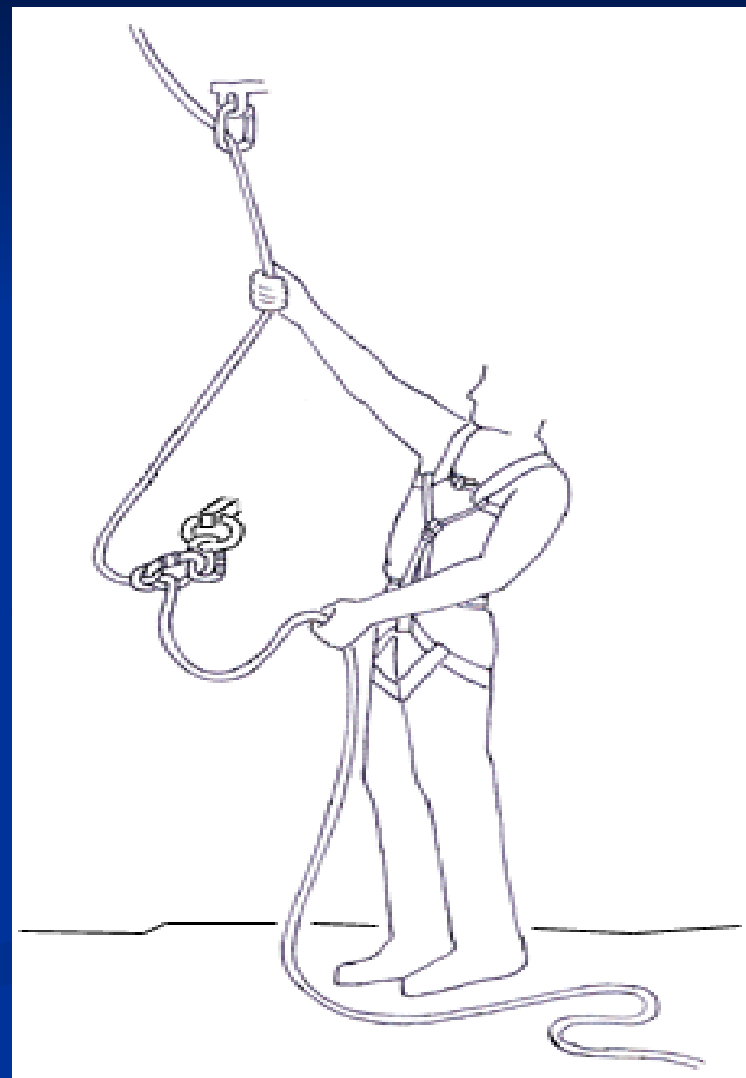

Jistění na štandě

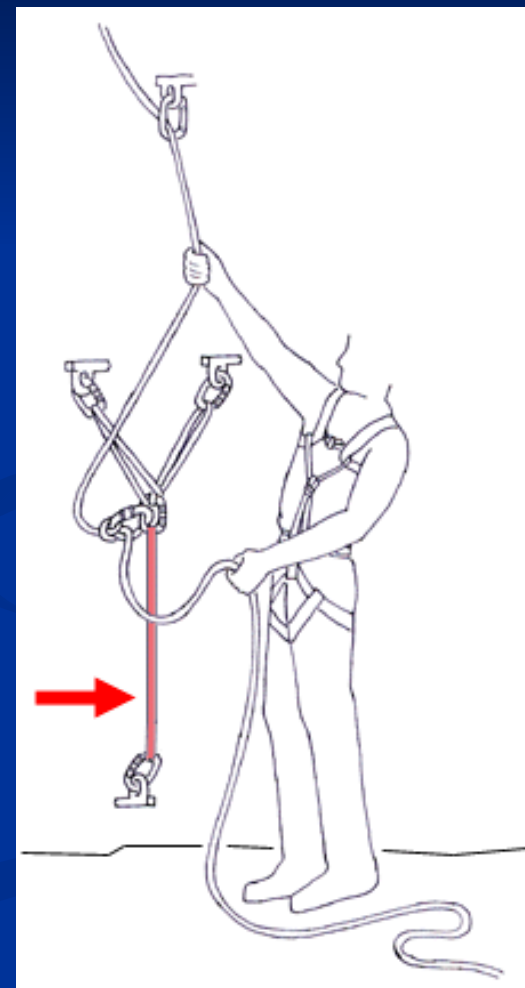
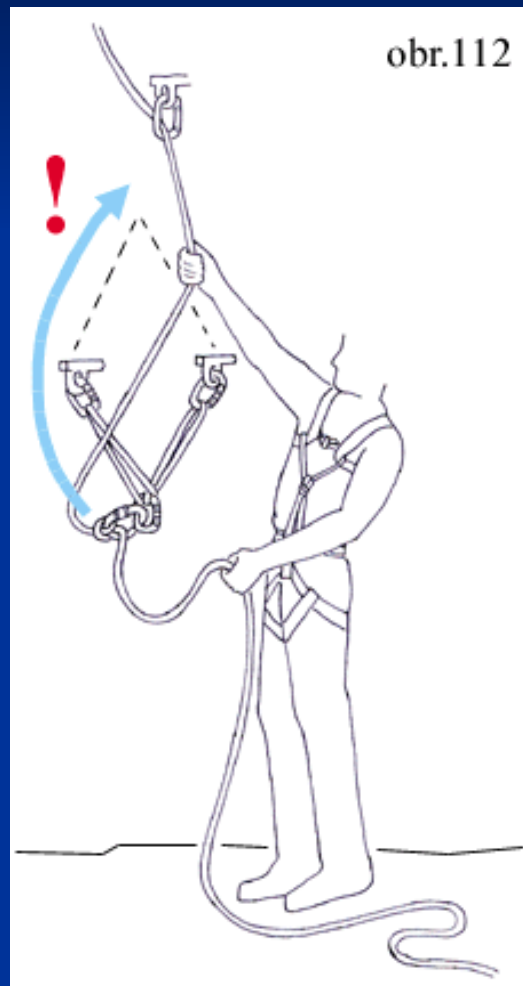
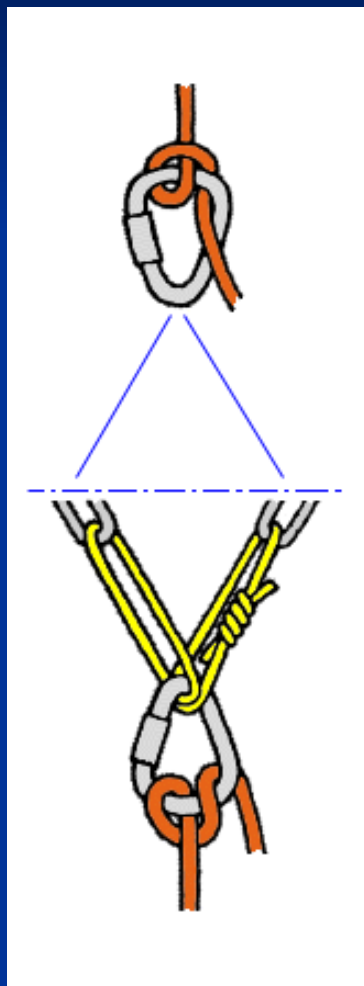
Na štandě se jistí buď **přímě**, anebo **nepřímě**..

Oba druhy jistění jsou zde zmiňovány v souvislosti s dolním jistěním (viz. kapitola styly jistění), kdy prvolezec vytahuje lano a zakládá si cestou postupové jistění, které má zabránit pádu „na zem“.

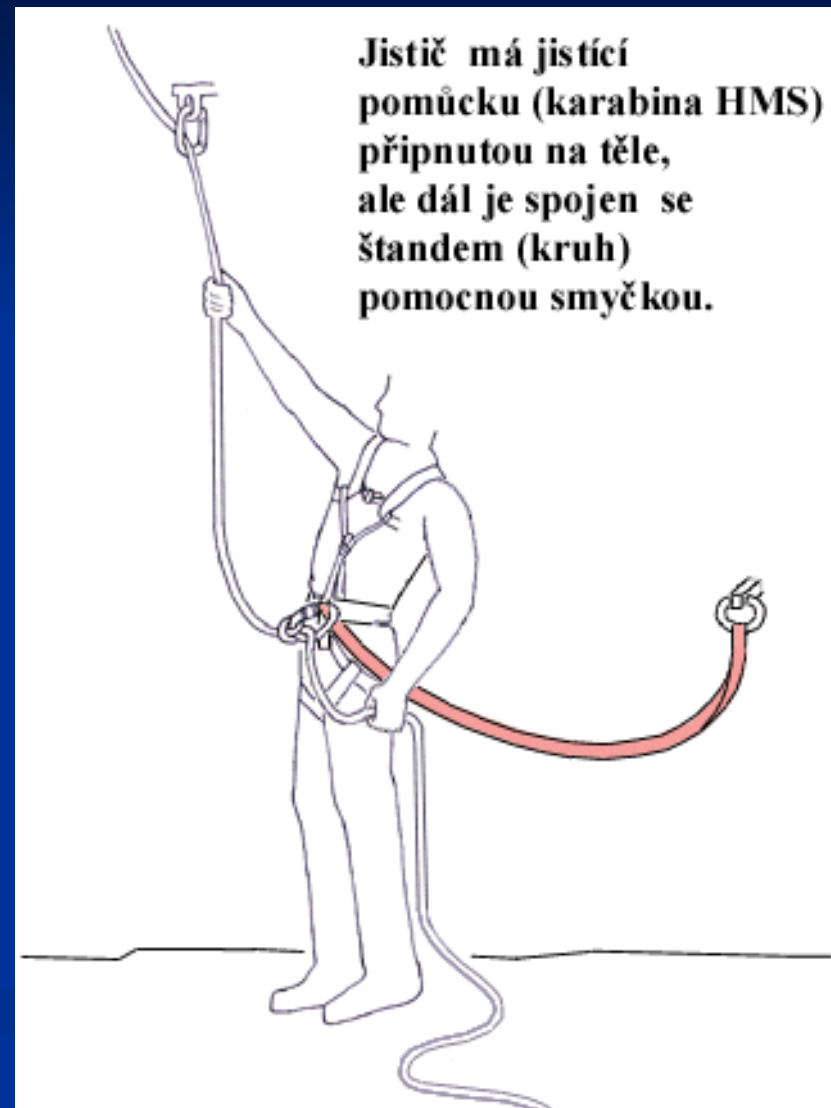
Přímé jistění - znamená, že jistící pomůcka je připevněna přímo k pevným částem stanoviště. Eventuální záchytný náraz tak bude působit přímo na stanoviště. To klade na jistící stanoviště nároky. Musí být pevné (např. nýt, vrtaný kruh, masivní skalní hodiny, tutové vklíněnce...). Výhodou je to, že jistič není nijak vázán do jistícího řetězce, nic ho nestrhává, nehrozí tolik, že se při jistění lekne a udělá chybu, a po zachycení pádu může bez problémů zablokovat lano v jistící pomůcce a opustit štand, a vydat se např. poskytnout první pomoc.

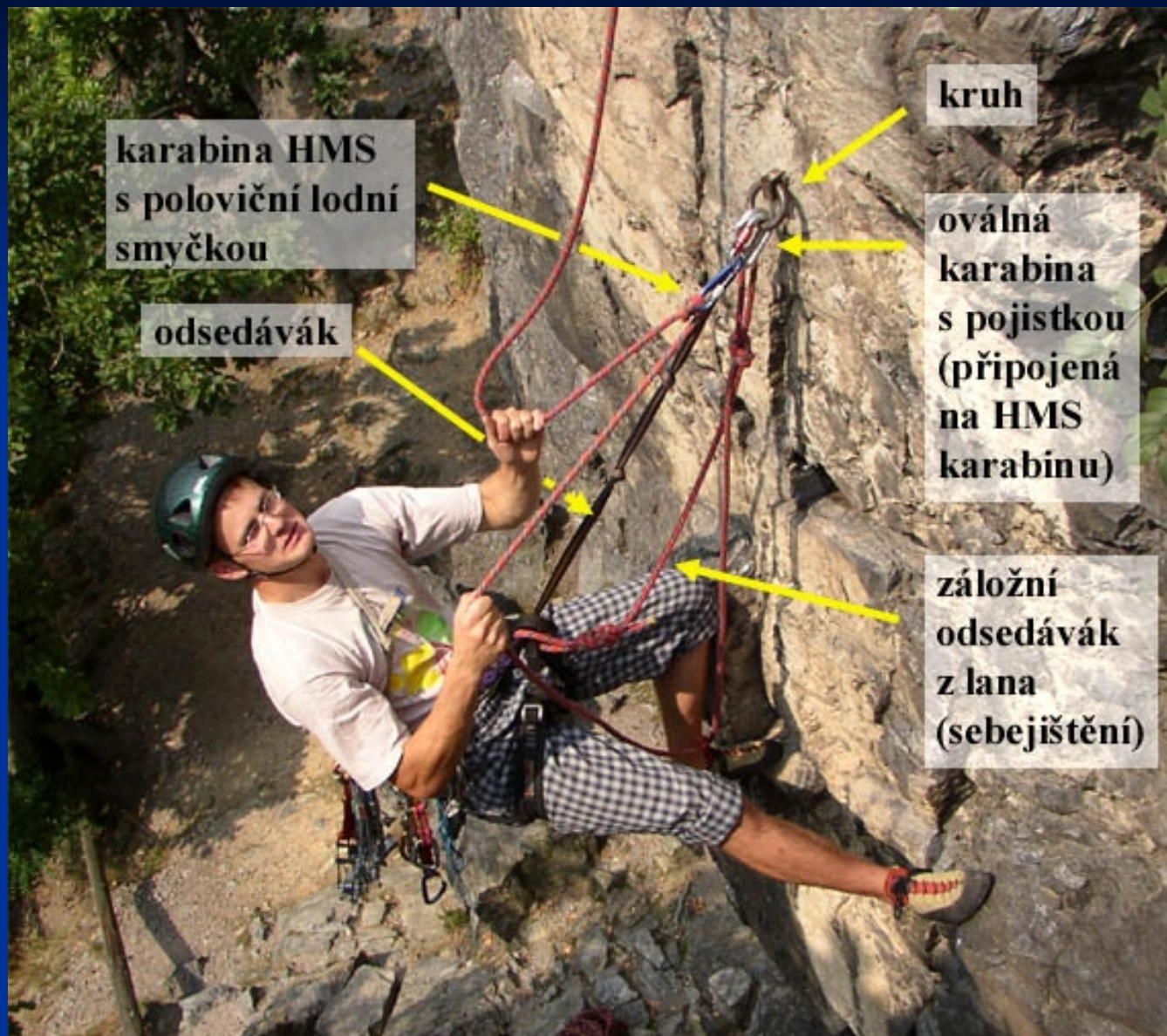
Nedostatek přímého jištění, při pádu bude mít tendenci se centrální karabina snahu se otočit vzhůru – vyřešíme to tím, že napneme šňůru i odspodu

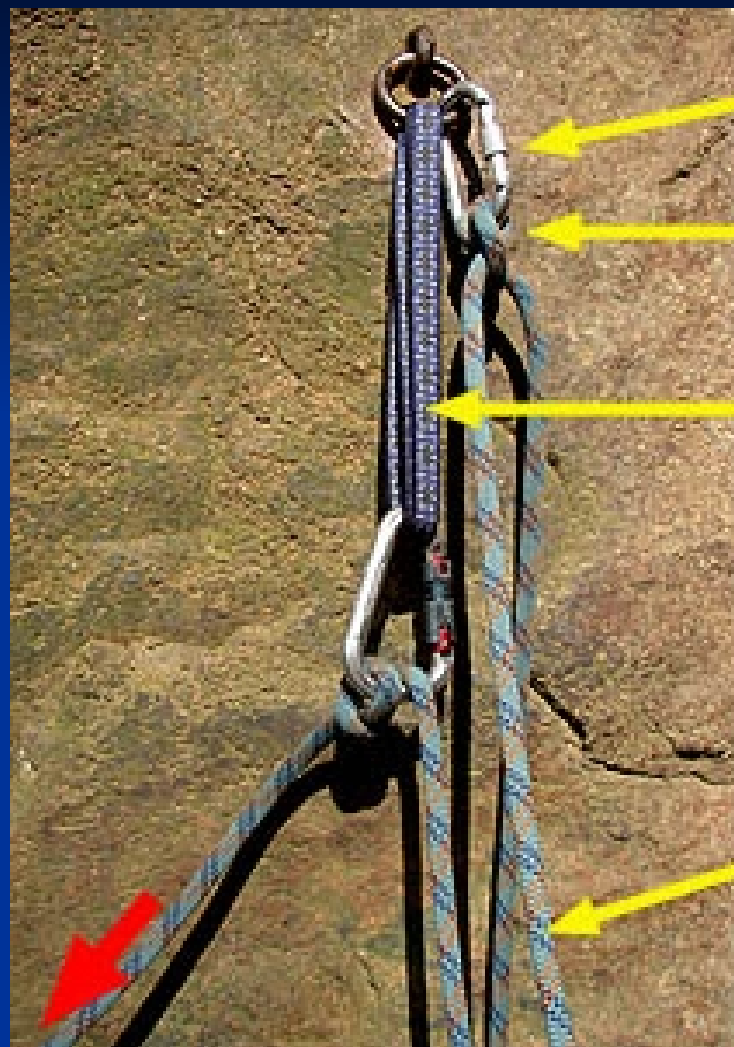

Nepřímé jištění - znamená, že jistící pomůcka je zapnuta k úvazu jističe, a ten je dál fixní smyčkou připevněn k pevným částem stanoviště. Eventuální záchytný náraz tak bude nejdřív působit na tělo jističe, a až ten ztratí rovnováhu a bude stržen, tak pak i na jistící stanoviště. Pozor - stržení někdy může být dost prudké, jistič je pak nahozen na skálu, může se vylekat nebo zranit, a v důsledku toho nezvládne jištění. Také pozor na to, aby fixní smyčka spojující jističe se štandem nebyla příliš krátká. Jistič musí mít možnost určitého pohybu, aby mohl například uhýbat padajícím kamenům.

Přímé jištění ve stěnovém štandu

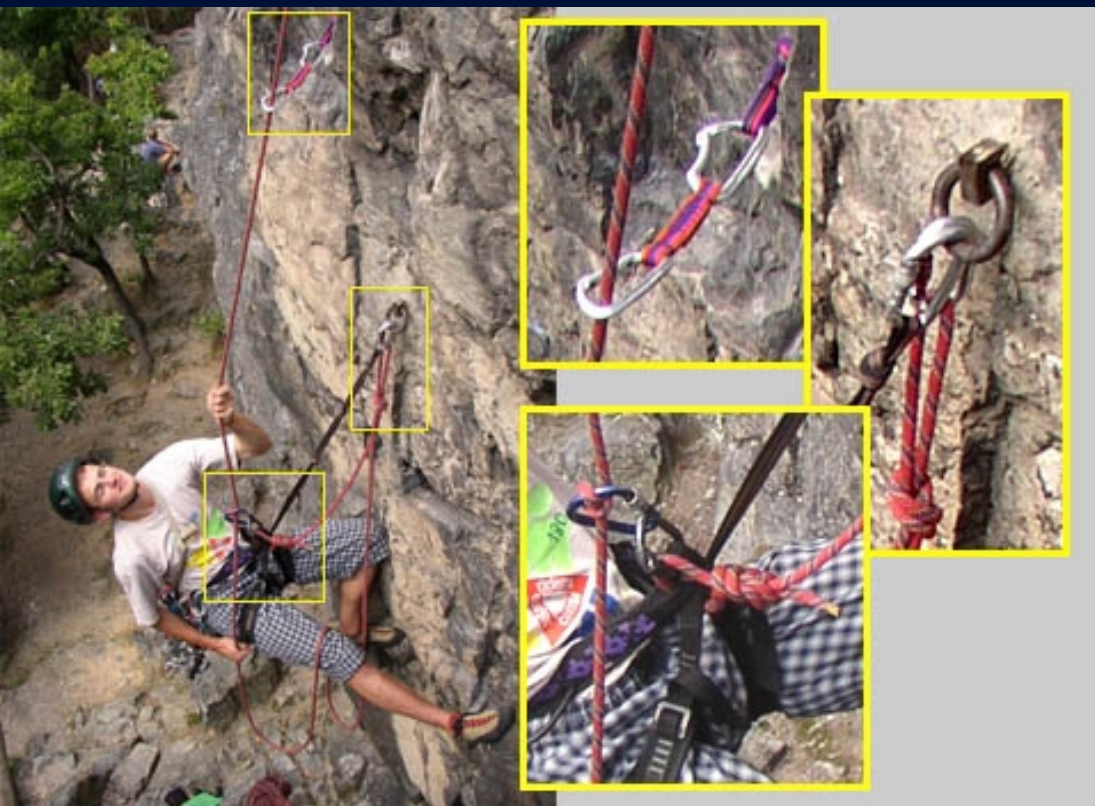
karabina s pojistkou

Lodní uzel

smyčka pro připevnění
krabiny HMS ke
kruhu

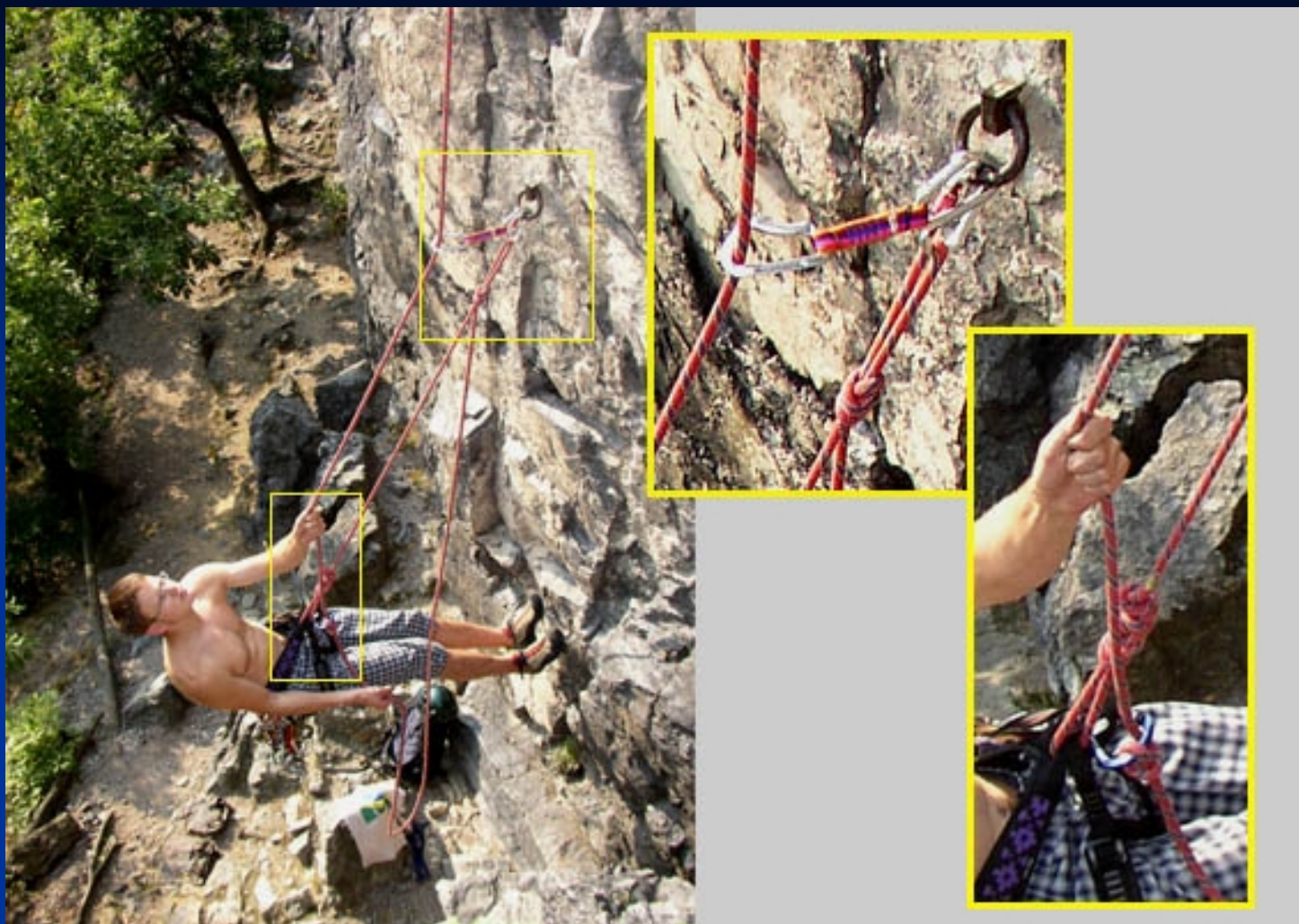
sebejištění (spojuje
karabinu s pojistkou
a úvaz)

Nepřímé jištění ve stěnovém štandem

první postupové jištění je nad štandem

**první postupové jištění je hned
ve štandu**

**NE ! Chybně
udělaný štand !**

pád pryvolezce

**zde dojde
k ohnutí lana
přes tělo
jističe - tah lana
bude působit
dolů !!
jistič bude
tahem lana
otočen, lano
jej udeří !!**

PROČ???

**Není založeno první
postupové jištění,
anebo se vytrhlo.**

Nejde?

**Tuto situaci vyřeší
dlouhá odsedka, která
nám umožní jakoby
nadzvednutí.**

Tabulka výhod a nevýhod přímého a nepřímého jištění prvolezce ve stěnovém štandu:

Způsob jištění ve stěnovém štandu	Výhody	Nevýhody a komplikace
Přímé jištění	jistič není při zachycení pádu strháván, nezraní se nárazem o skálu, nelekne se a nepustí lano z rukou	jistící body štandu jsou okamžitě a přímo zatěžovány, štand musí být pevný
	jistič může hned po zachycení pádu zablokovat lano a vydat se poskytnout první pomoc	při použití jistící pomůcky, která optimálně brzdí jen v jednom směru zatížení (např. osma) hrozí nebezpečí: pokud nepůjde blízko nad štandem založit první postupové jištění, bude prvolezec padat přímo do štandu a jistič bude muset jistící rukou manipulovat v rozporu s podmíněným reflexem

Způsob jištění ve stěnovém štandu	Výhody	Nevýhody a komplikace
Nepřímé jištění	záchytný náraz působí nejprve na tělo jističe, který je nadzvednut (stržen), což tlumí působení pádové síly na jistící body stanoviště	první postupové jištění musí (!!!) těsně nad štandem nebo přímo v něm; jistič se musí pod štand zavěsit v trochu delším odsedáváku; ve výsledku musí být jistící pomůcka připnutá k úvazu jističe aspoň o 1 - 1,5 m níž, než ono první postupové jištění
	jistič při použití jistící pomůcky, která optimálně jistí jen v jednom směru zatížení (např. osma), drží lano ve správné brzdě poloze i při reflexivním zatáhnutí jistící rukou	při stržení (nahození na skálu) se jistič může nárazem na skálu zranit a pustit lano, zvláště pozor na skalnaté převisy nad hlavou jističe! Také při nahození se někteří lidé lekají a panikaří. po zachycení pádu je jistič vázán na jistící řetězec, nemůže jej opustit (např. pro poskytnutí první pomoci); musí se pomocí překlenovací prusíkovací smyčky vyvázat ven z jistícího řetězce